

USNESENÍ

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Markéty Lehké, Ph.D., a soudců Mgr. Václava Trajera a Ing. Mgr. Martina Jakuba Bruse ve věci

navrhovatele: **P. V.**,
bytem „X“,

a
účastníků: **1) Městský úřad Louny**,
se sídlem Mírové náměstí 35, 400 04 Louny,
2) Za obnovu vesnice,
jednající volební zmocněnkyně R. H.,
bytem „X“,

v řízení o návrhu na neplatnost voleb do Zastupitelstva obce Nová Ves konaných ve dnech 5. a 6. října 2018,

takto:

I. Návrh se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Návrhem doručeným Krajskému soudu v Ústí nad Labem dne 19. 10. 2014, a tedy v zákonem stanovené desetidenní lhůtě k podání předmětného návrhu, se navrhovatel domáhal vyslovení neplatnosti voleb do Zastupitelstva obce Nová Ves, okres Louny, konaných ve dnech 5. a 6. října 2018.

Návrh

2. Navrhovatel jako důvod podání návrhu ve stručnosti uvedl skutečnost, že volení kandidáti z volebních stran byli současně členy volební komise, a to v počtu dvou osob, jmenovitě se jednalo o Ing. M. P. a K. Z., čímž mohlo dle navrhovatele dojít k ovlivnění voleb.

Vyjádření účastníka řízení 1)

3. Městský úřad Louny, jakožto účastník řízení 1), k předmětnému návrhu ve vyjádření uvedl, že jako pověřený obecní úřad plnil veškeré úkony dle zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „volební zákon“), přičemž v průběhu voleb mu nebyla oznámena žádná pochybení, ani nikým nebyl informován o jakýchkoliv aktivitách či činnostech, které by průběh hlasování mohly ovlivnit. Závěrem podotkl, že ke složení okrskové volební

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

komise v obci Nová Ves se nemůže nijak vyjadřovat, jelikož úkoly vedoucí ke složení okrskové volební komise plní v souladu s ust. § 15 volebního zákona starosta dané obce.

Vyjádření účastníka řízení 2)

4. Volební strana č. 1 – „Za obnovu vesnice“, jakožto účastník řízení 2), k předmětnému návrhu poskytl rovněž vyjádření, v němž uvedl, že Ing. M. P. a K. Z., které skutečně kandidovaly v předmětných volbách, byly v okrskové volební komisi z toho důvodu, že žádný jiný z občanů Nové Vsi nebyl ochoten se stát členem okrskové volební komise, přičemž obec má necelých 100 obyvatel a navíc její obyvatelé stárnou. V předmětných volbách byly dodrženy všechny předpisy upravující průběh voleb a sčítání hlasů, nedošlo k tomu, že by byl ovlivněn počet hlasů odevzdaných jednotlivým kandidátům. Ke sčítání došlo za pomoci tří členů okrskové volební komise a za dohledu předsedkyně této komise, tj. J. T., která správnost počítání potvrdila svým podpisem na Zápis o průběhu voleb ve volebním okrsku obce Nová Ves. Z kandidátní listiny nebyl nikdo vyškrtnut a zapečetěná volební urna byla dne 22. 10. 2018 předána na základě telefonické výzvy Městskému úřadu Louny.

Replika navrhovatele k vyjádření účastníků řízení

5. V následně učiněné replice k vyjádření účastníka řízení 2) navrhovatel se nesouhlasně vyjádřil k tomu, že by nikdo z občanů obce Nová Ves, okres Louny, nebyl ochoten stát se členem okrskové volební komise, když navrhovatel ví minimálně o 5 zájemcích, avšak obec se v tomto směru nesnažila. Vedle toho navrhovatel podotkl, že poslední rok se do obce přistěhovaly rodiny, kdy došlo k navýšení počtu obyvatel, a proto zmínka, že obec stárne, je vymyšlená a nepravdivá. Závěrem navrhovatel zmínil, že v ust. § 17 odst. 1 písm. c) volebního je jasně řečeno, že členem okrskové volební komise nesmí být zároveň kandidující osobou.

Volební dokumentace

6. Soud si vyžádal od účastníka řízení 1) volební dokumentaci, z níž zjistil, že k předmětným volbám do Zastupitelstva obce Nová Ves byly registrovány toliko tři volební strany. Jednak volební strana č. 1 – „Za obnovu vesnice“, za níž kandidovala mj. Ing. M. P. (na 3. místě kandidátky) a K. Z. (na 4. místě kandidátky), jednak volební strana č. 2 – „P. V.“ a jednak volební strana č. 3 – „M. C.“. V daných volbách byl toliko jeden volební okrsek s 94 voliči, kdy jeho okrsková volební komise měla celkem 4 členy, mezi něž patřila K. Z. a jednu zapisovatelku, kterou byla Ing. M. P. Do Zastupitelstva obce Nová Ves se volilo celkem 5 členů zastupitelstva, přičemž účastník řízení 2) získal všech 5 mandátů. Ze Zápisu o průběhu a výsledku hlasování v uvedeném volebním okrsku vyplývá, že žádný ze 4 členů okrskové volební komise nevznesl námitky ani stížnost na průběh voleb; zaznamenány nebyly ani stížnosti či oznámení ze strany voličů či jiných osob; výhrady nevznesl ani volební orgán.

Posouzení věci soudem

7. Podle ust. § 90 odst. 1 zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), se může za podmínek stanovených zvláštními zákony občan, politická strana nebo nezávislý kandidát anebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů návrhem domáhat

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování anebo neplatnosti volby kandidáta. Tímto zvláštním zákonem je již výše citovaný volební zákon, podle jehož ust. § 60 odst. 1 podáním návrhu na neplatnost hlasování, na neplatnost voleb nebo na neplatnost volby kandidáta se může domáhat ochrany u soudu každá osoba zapsaná do seznamu ve volebním okrsku, kde byl člen zastupitelstva obce volen, jakož i každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do tohoto zastupitelstva. Návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí.

8. Před přistoupením k vlastnímu meritornímu projednání podaného návrhu na neplatnost voleb se soud nejprve zabýval tím, zda nejsou dány nějaké překážky bránící o předmětném návrhu věcně rozhodnout. Dospěl přitom k závěru, že žádné takové překážky nejsou dány, neboť návrh byl podán v zákonné 10 denní lhůtě u věcně a místně příslušného soudu a navrhovatel byl k podání předmětného návrhu ve věci voleb aktivně legitimován, neboť byl v den voleb k trvalému pobytu přihlášen v obci Nová Ves, okres Louny, a byl zapsán v příslušném volebním seznamu.
9. Již v úvodu odůvodnění usnesení bylo zmíněno, že navrhovatel se předmětným návrhem domáhal vyslovení neplatnosti voleb do Zastupitelstva obce Nová Ves.
10. Podle ust. § 60 odst. 3 volebního zákona návrh na neplatnost voleb může podat navrhovatel, má-li za to, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledky voleb.
11. Z této právě předestřené zákonné úpravy obsažené ve volebním zákoně vyplývá, že návrh na neplatnost voleb je důvodný při splnění třech předpokladů, kterými jsou protizákonnost spočívající v porušení některého ustanovení volebního zákona, souvislost mezi touto protizákonností a celkovým počtem hlasů odevzdaných pro určitou volební stranu nebo její jednotlivé kandidáty, jakož i to, že tato protizákonnost ovlivnila volby, a to hrubým způsobem, v důsledku čehož došlo k výrazně odlišným výsledkům voleb, tedy k jinému složení zastupitelského sboru, nežli pokud by k takovému jednání nedošlo (tzv. „zatemnění“ volebního výsledku).
12. V souladu s ust. § 90 odst. 2 s. ř. s. jsou v řízení o návrhu na neplatnost voleb účastníky navrhovatel, příslušný volební orgán a politická strana, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, na jejichž kandidátní listině byl uveden kandidát, jehož volba byla napadena. Volebním orgánem v daném případě je v souladu s úpravou obsaženou v hlavě II volebního zákona Městský úřad Louny. Z obsahu návrhu pak dle soudu jednoznačně vyplývá, že navrhovatel napadal členství Ing. M. P. a K. Z. v okrskové volební komisi s poukazem na to, že zároveň byly kandidátkami za volební stranu č. 1 – „Za obnovu vesnice“. V souladu s výše citovaným ust. § 90 odst. 2 s. ř. s. je pak dalším účastníkem řízení i tato volební strana.
13. V daném případě navrhovatel zpochybnil volební výsledky z jediného důvodu, a to že údajně 2 členky okrskové volební komise byly zároveň kandidátkami v předmětných volbách. K právě uvedenému soud považuje za potřebné uvést, že členkou okrskové volební komise byla toliko K. Z., když Ing. M. P. nebyla členkou okrskové volební komise, neboť byla její zapisovatelkou. V tomto směru je tedy třeba tvrzení navrhovatele korigovat.

14. V návaznosti na právě uvedené soud připomíná, že dle ust. § 15 odst. 1 písm. d) volebního zákona má starosta stanovit s přihlédnutím k počtu voličů ve volebním okrsku ve lhůtě 60 dnů přede dnem voleb do zastupitelstva obce minimální počet členů okrskové volební komise, a to tak, aby počet členů byl nejméně 6, s výjimkou volebních okrsků do 300 voličů, kde může být okrsková volební komise čtyřčlenná, k čemuž došlo i v předmětné věci. Podle ust. § 17 odst. 1 a 2 volebního zákona členem okrskové volební komise může být státní občan České republiky a státní občan jiného státu, jemuž právo volit přiznává mezinárodní úmluva, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena ve Sbírce mezinárodních smluv, je přihlášen k trvalému pobytu v obci na území České republiky a který alespoň v den složení slibu dosáhl věku nejméně 18 let, u něhož nenastala překážka výkonu volebního práva, a který není kandidátem pro volby do zastupitelstva obce, pro které je okrsková volební komise vytvořena. Každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do zastupitelstva obce, může delegovat nejpozději do 30 dnů přede dnem voleb jednoho člena a jednoho náhradníka do okrskové volební komise v každém volebním okrsku, ve kterém se do příslušného zastupitelstva volí. Není-li takto dosaženo nejnižšího stanoveného počtu členů okrskové volební komise podle § 15 odst. 1 písm. d), jmenuje členy na neobsazená místa starosta.
15. Z předložených listin soud zjistil, že starosta obce Nová Ves dostal své povinnosti dané mu ust. § 15 odst. 1 písm. d) volebního zákona, když v srpnu 2018 stanovil minimální počet členů okrskové volební komise na počet 4, posléze v intencích ust. § 17 odst. 2 volebního zákona jmenoval všechny její 4 členy (s právem hlasovat) i jejího zapisovatele (s hlasem poradním). Skutečnost, že okrsková volební komise v předmětných volbách měla 4 členy, mezi něž patřila K. Z., a jednu zapisovatelku, kterou byla Ing. M. P., zcela jednoznačně dokládá i již zmiňovaný Zápis o výsledku voleb dotyčného zastupitelstva.
16. Pokud se jedná o námitky navrhovatele ve vztahu ke K. Z., tak s ohledem na shora předestřený skutkový stav a relevantní právní úpravu je třeba uvést, že K. Z. ve smyslu ust. § 17 odst. 1 písm. c) volebního zákona neměla být členkou okrskové volební komise v situaci, kdy byla současně kandidující osobou v předmětných volbách.
17. Pokud se jedná o námitky navrhovatele ve vztahu k Ing. M. P., tak v daném případě bylo soudem ozřejmáno, že Ing. M. P. sice nebyla členkou okrskové volební komise v úzkém zákonném slova smyslu, tj. takovým členem, jenž by měl právo v komisi hlasovat, když vykonávala funkci zapisovatele této komise. Jinými slovy to znamená, že na činnosti okrskové volební komise v předmětných volbách se podílela z pozice výkonu funkce jejího zapisovatele. Ve vztahu k zapisovateli okrskové volební komise lze přitom rovněž dovodit nemožnost výkonu této funkce v situaci, kdy se současně jedná o kandidáta v předmětných volbách, pro které je okrsková volební komise vytvořena, tak, jak je zakotveno v ust. § 17 odst. 1 písm. c) volebního zákona. Je tomu tak proto, že zapisovatel plní důležitou roli při kontrole volebního procesu, zejména při sčítání hlasovacích lístků členy okrskové volební komise.
18. S ohledem na výše citovaná příslušná ustanovení volebního zákona a zjištěný skutkový stav lze konstatovat, že v předmětné věci skutečně došlo k pochybení, a to ze strany starosty obce Nová Ves, když v předmětných volbách dvě kandidující osoby ve volbách do zastupitelstva obce, pro které byla okrsková volební komise vytvořena, současně povolal k výkonu agendy v rámci této okrskové volební komise.

19. Při konečném posouzení, zda toto zjištěné pochybení by mělo být důvodem pro vyslovení neplatnosti voleb v obci Nová Ves, soud vycházel z výše citovaného ust. § 60 odst. 3 volebního zákona. Soud opětovně připomíná, že návrh na neplatnost voleb může podat navrhovatel, pokud má za to, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledky voleb. V předmětném případě dospěl soud k závěru, že žádná konkrétní skutečnost nenásvědčuje tomu, že by podílení se na výkonu agendy v rámci okrskové volební komise K. Z. a Ing. M. P. způsobilo odlišné výsledky voleb, tj. hrubě ovlivnilo výsledky voleb. Tento závěr soudu je umocněn skutečností, že výsledky voleb do obecního zastupitelstva zjišťuje okrsková komise jako celek a nikoliv její jednotliví členové či zapisovatel. Navrhovatel přitom vedle poukazu na nesprávné obsazení okrskové volební komise (resp. včetně jejího zapisovatele) v předmětné věci nevznesl žádné jiné výhrady k činnosti komise, natož pak konkrétního rázu, jež by měly vést k tzv. zatemnění volebního výsledku čili hrubému ovlivnění výsledků voleb, aby se jimi mohl soud případně věcně zabývat. Z tohoto důvodu lze uzavřít, že zjištěné porušení volebního zákona, a to konkrétně ust. § 17 odst. 1 písm. c), nedosáhlo takové intenzity, aby byly splněny předpoklady pro vyslovení neplatnosti voleb.
20. Závěrem soud považuje za vhodné směrem k navrhovateli připomenout v návaznosti na svá předchozí rozhodnutí (srov. např. usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 21. 11. 2011, č. j. 15 A 72/2011–87, nebo ze dne 11. 11. 2014, č. j. 40 A 21/2014–56, která jsou dostupná na www.nssoud.cz), že soudní řízení vedené dle s. ř. s. ve věcech volebních není založeno na principu inkvizičním, ve kterém by si soud sám vyhledával veškeré relevantní důkazy k tvrzení účastníků, ale je založeno na zásadě, že každý musí svá tvrzení doložit dostatečnými důkazy. V tomto směru tedy navrhovatele tížilo důkazní břemeno, jehož neunesení má obecně za následek neúspěch v soudním řízení. S tím koresponduje i závěr, ke kterému dospěl Ústavní soud v nálezu ze dne 26. 1. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 73/04, který je dostupný na www.usoud.cz: „*lid je zdrojem veškeré státní moci a mimo jiné se v této roli podílí na jejím ustavování cestou svobodných a demokratických voleb. Tomu odpovídá i zákonná úprava volebního soudnictví a ověřování voleb. Pro procesní úpravu volebního soudnictví a postup v takovém řízení z toho plyne vyvratitelná domněnka, že volební výsledek odpovídá vůli voličů. Předložit důkazy k jejímu vyvrácení je povinností toho, kdo volební pochybení namítá.*“
21. Navrhovatel by měl mít na paměti, že legálnost voleb či hlasování ve volbách do zastupitelstva obce nemůže být zpochybněna toliko blíže nepodloženými domněnkami navrhovatele, zvláště za situace, kdy okrsková volební komise v zápisu o průběhu voleb neuvedla žádné okolnosti, které by mohly mít vliv na výsledek voleb či hlasování (srov. např. usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 16. 11. 2006, č. j. 44 Ca 155/2006–48, které je publikováno ve Sbírce rozhodnutí NSS pod č. 1092/2007 Sb. a také na www.nssoud.cz). Přezkum výsledků voleb vychází z presumpce správnosti závěrů jednotlivých okrskových volebních komisí, nebyl-li v konkrétním případě prokázán opak. Soud sám přistoupí k přepočtu hlasů či přezkoumávání správnosti jejich posouzení pouze na základě zvláště významné indicie, způsobilé vyvolat pochybnosti o správnosti vyhlášeného výsledku voleb (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2014, č. j. Vol 18/2014–46, které je dostupné na www.nssoud.cz). Samotná skutečnost, že obsazení okrskové volební komise a jejího zapisovatele neodpovídalo dikci volebního zákona, přitom bez dalšího není zvláště významnou indicií způsobilou vyvolat pochybnosti o správnosti výsledku voleb.

22. S ohledem na výše uvedené soud dospěl k závěru, že nebyly splněny předpoklady pro vyslovení neplatnosti voleb do Zastupitelstva obce Nová Ves, a proto návrh ve výroku I. usnesení zamítl.
23. Ve výroku II. usnesení pak současně soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť podle ust. § 93 odst. 4 s. ř. s. v soudnictví ve věcech volebních takové právo účastníkům nepřísluší.
24. O návrhu soud v souladu s ust. § 90 odst. 3 s. ř. s. rozhodl usnesením ve dvacetidenní lhůtě od jeho doručení bez nařízení jednání, neboť všechny potřebné skutečnosti bylo možné zjistit z předložené volební dokumentace, takže již nebylo zapotřebí provádět další dokazování výslechy účastníků či svědků apod.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **nejsou** podle ust. § 104 odst. 1 s. ř. s. věta před středníkem opravné prostředky přípustné.

Usnesení **nabývá** právní moci podle ust. § 93 odst. 5 s. ř. s. dnem vyvěšení na úřední desce soudu.

Ústí nad Labem 5. listopadu 2018

JUDr. Markéta Lehká, Ph.D., v .r.
předsedkyně senátu